

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 407/2013-26

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 4. septembra 2013 predbežne prerokoval sťažnosť Daňového úradu P., P., zastúpeného JUDr. T. O., P., vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivý súdny proces zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Prešove č. k. 3 S 50/2012-116 z 28. februára 2013 a takto

r o z h o d o l :

1. Návrh spoločnosti S. s. r. o., S., na pristúpenie do konania ako vedľajší účastník vo veci vedenej na Ústavnom súde Slovenskej republiky pod sp. zn. II. ÚS 407/2013 **o d m i e t a .**

2. Sťažnosť Daňového úradu P. **o d m i e t a** ako podanú zjavne neoprávnenou osobou.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 1. júla 2013 doručená sťažnosť Daňového úradu P., P. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie základného práva na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivý súdny proces zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Krajského súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“) č. k. 3 S 50/2012-116 z 28. februára 2013 (ďalej aj „namietané rozhodnutie“).

Krajský súd namietaným rozhodnutím rozhodol v konaní o ochrane pred nezákonným zásahom orgánu verejnej správy podľa § 250v a nasl. Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“) o návrhu podanom spoločnosťou S. s. r. o., S. (ďalej len „navrhovateľka“), proti sťažovateľovi tak, že zakázal sťažovateľovi *„pokračovať vo výkone daňovej kontroly oprávnenosti nároku na vrátenie nadmerného odpočtu za zdaňovacie obdobie október 2011, začatú upovedomením o začatí daňovej kontroly oprávnenosti nároku na vrátenie nadmerného odpočtu za zdaňovacie obdobie október 2011 pod číslom: 735/320/35977/2011/Žem zo dňa 02. 12. 2011 a ukladá mu, aby do troch dní od právoplatnosti rozsudku ukončil vykonávanie tejto daňovej kontroly“*. Zároveň zaviazal sťažovateľa nahradiť navrhovateľovi trovy konania v sume 775,98 €.

Krajský súd v namietanom rozhodnutí dospel k názoru, že *„zo strany odporcu – jeho postupom podľa zákona o správe daní a poplatkov došlo k nezákonnému zásahu voči navrhovateľovi tým, že v čase kedy ešte nebolo rozhodnuté o námietke zaujatosti riaditeľa Daňového úradu S. Ing. J. Š. poveril zamestnancov Ing. P. Ž. a Ing. A. Š. výkonom daňovej kontroly DPH za zdaňovacie obdobie október 2011 u navrhovateľa“*.

Z obsahu sťažnosti, ako aj odôvodnenia namietaného rozhodnutia krajského súdu vyplynul tento skutkový stav:

«Dňa 16. 11. 2011 podal navrhovateľ u vtedy miestne príslušného správcu dane Daňového úradu S. daňové priznanie na dani z pridanej hodnoty za zdaňovacie obdobie október 2011, na základe ktorého mu vznikol nadmerný odpočet v sume 310 812,26 €.

Od 02. 06. 2011 vykonával sťažovateľ u navrhovateľa daňové kontroly oprávnenosti nároku na vrátenie nadmerných odpočtov za mesiace marec, apríl, máj, júl, august a september 2011, pričom navrhovateľ konštatoval, že sťažovateľ postupuje pri vykonávaní týchto kontrol v rozpore so zákonom.

Navrhovateľ podal dňa 15. 11. 2011 námietku zaujatosti zamestnancov správcu dane a riaditeľa DÚ S..., ktorú doručil Daňovému úradu S...

O tejto námietke zaujatosti... rozhodlo Daňové riaditeľstvo SR rozhodnutím č.: I/225/23503-133906/2011/990705-r zo dňa 08. 12. 2011... tak, že nevyhlásilo vedúceho zamestnanca správcu dane Ing. J. Š., riaditeľa DÚ S. z daňového konania vedeného voči daňovému subjektu S. s. r. o...

Následne DÚ S. prostredníctvom riaditeľa úradu oznámil listom č. 735/100/45742/2011/ŠidJ zo dňa 13. 12. 2011 daňovému subjektu (k námietke zaujatosti zamestnancov a riaditeľa DÚ podanej dňa 15. 11. 2011; námietke proti postupu zamestnancov správcu dane podanej dňa 18. 11. 2011 a k námietke proti postupu zamestnancov správcu dane podanej dňa 23. 11. 2011), že námietku podľa § 15 ods. 8 zákona o správe daní a poplatkov je možné podať len voči postupu zamestnanca správcu dane pri výkone daňovej kontroly, ktorý je poverený výkonom daňovej kontroly a teda že daňový subjekt... nie je oprávnený podať námietku proti postupu riaditeľa daňového úradu pri výkone daňovej kontroly, nakoľko riaditeľ DÚ nie je poverený výkonom daňovej kontroly a ani v daňovej kontrole nekoná.

Dňa 05. 12. 2011 prevzal navrhovateľ upovedomenie o vykonaní daňovej kontroly na zistenie oprávnenosti nároku na vrátenie nadmerného odpočtu za zdaňovacie obdobie október 2011, so stanoveným termínom kontroly na deň 12. 12. 2011 v sídle navrhovateľa.

Vykonaním tejto daňovej kontroly... boli dňa 02. 12. 2011 riaditeľom DÚ S. Ing. Š. poverení zamestnanci správcu dane Ing. P. Ž. a Ing. A. Š.

Proti postupu zamestnancov správcu dane pri výkone daňovej kontroly... podal navrhovateľ podľa § 15 ods. 8 zákona č. 511/1992 Zb. o správe daní a poplatkov dňa 12. 12. 2011 námietku proti postupu zamestnancov DÚ S: Ing. P. Ž. a Ing. Š. a proti postupu riaditeľa DÚ S. Ing. J. Š.

O námietke proti postupu zamestnancov správcu dane, ktorí sú zúčastnení na konaní voči daňovému subjektu - Ing. P. Ž. a Ing. A. Š., rozhodol Ing. M. L., vymenovaný na

zastupovanie vedúceho oddelenia kontroly 5 dňa 19. 4. 2012, a to... tak, že títo neboli vylúčení z daňového konania...

Sťažovateľ... oznámil navrhovateľovi listami č. 9700/100/2012/201-PD, 9700/100/2012-202/PD a č. 9700/100/2012/203-PD zo dňa 12. 01. 2012, že námietku proti postupu podľa § 15 ods. 8 zákona o správe daní môže daňový subjekt podať len voči postupu zamestnanca správcu dane pri výkone daňovej kontroly, teda len voči postupu zamestnanca správcu dane, ktorý je poverený výkonom daňovej kontroly... Súčasne bolo daňovému subjektu ozrejmene, že vedúci oddelenia kontroly daňového úradu a riaditeľ daňového úradu nie sú osobami zúčastnenými na daňovej kontrole.

Daňový úrad v liste ďalej konštatoval, že v súlade so zákonom č. 479/2009 Z. z. o orgánoch štátnej správy v oblasti daní a poplatkov a o zmene a doplnení niektorých zákonov, došlo s účinnosťou odo dňa 01. 01. 2012 k zrušeniu pozície riaditeľa bývalého Daňového úradu S.

Listom zo dňa 09. 01. 2012... žiadal daňový subjekt Finančné riaditeľstvo SR, aby podľa § 30a ods. 5 zákona o správe daní a poplatkov rozhodlo o námietke zaujatosti zamestnancov DÚ S. podanej dňa 15. 11. 2011 a to tak, že vylúči z daňového konania zamestnancov DÚ S. (DÚ P. - pobočka S.) a z dôvodu, že je spochybnená nezaujatosť zamestnancov správcu dane - DÚ P., žiadal vylúčiť všetkých zamestnancov DÚ P. z rozhodovania v daňových konaniach, ktorých účastníkom je daňový subjekt.

Finančné riaditeľstvo SR odpovedalo daňovému subjektu listom č. 1040507/1/29864/12 zo dňa 27. 01. 2012, pričom predmetné podanie daňového subjektu rozdelilo na dve podania, a to na žiadosť o rozhodnutie o vylúčení zamestnancov správcu dane z dôvodu nečinnosti správcu dane a na žiadosť o vylúčenie všetkých zamestnancov DÚ P. z daňového konania.

Vo veci týkajúcej sa žiadosti o rozhodnutie o vylúčení zamestnancov správcu dane z dôvodu nečinnosti správcu dane, finančné riaditeľstvo skonštatovalo, že napriek tomu, že Ing. J. Š. v oznámení č. 735/100/45742/2011 Šidj zo dňa 13. 12. 2011 vyhodnotil podanie o námietke zaujatosti proti zamestnancom DÚ S. ako námietku proti postupu zamestnancov správcu dane podľa § 15 ods. 8 zákona č. 511/1992 Zb. v znení neskorších predpisov, zo spisového materiálu Daňového riaditeľstva SR, na základe ktorého rozhodlo o nevyhlúčení Ing. J. Š., riaditeľa DÚ S. rozhodnutím č. I/225/23503-133906/2011/990705-r zo dňa

08. 12. 2011 vyplýva, že nie je možné tvrdiť, že bol v danej veci nečinný. Uvedené rozhodnutie DR SR sa stalo právoplatným až dňa 27. 12. 2011... Zároveň bolo daňovému subjektu oznámené, že nakoľko zákonom č. 479/2009 Z. z. o orgánoch štátnej správy v oblasti daní a poplatkov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov... dňom 31. 12. 2011 zanikol Daňový úrad S., preto už nie je možné rozhodovať o zaujatosti zamestnancov DÚ S... Následne FR SR listom č. 1040507/1/31422/12 zo dňa 27. 01. 2012 vyzvalo daňový subjekt, aby doplnil svoje podanie vo veci vylúčenia všetkých zamestnancov DÚ P. o mená a priezviská osôb, voči ktorým vznáša námietku zaujatosti, ako aj konkrétne dôvody zaujatosti...

Daňový subjekt svoje podanie doplnil listom zo dňa 13. 02. 2012 tak, že jeho námietka zaujatosti smeruje proti všetkým zamestnancom DÚ P., ktorí sú podľa organizačnej štruktúry DÚ P. zaradení do odboru kontrol DÚ P. a proti Ing. J. Š., poverenému riadením odboru DÚ P.

Na základe doplnenia podania daňovým subjektom, Finančné riaditeľstvo SR postúpilo vec... v časti podania na vybavenie najbližšie nadriadenému vedúcemu zamestnancovi (riaditeľovi DÚ P.), a... časť podania vybavilo Finančné riaditeľstvo SR, oddelenie daňového konania P...

Na základe opísaného postupu riaditeľ DÚ P. Ing. L. B. rozhodnutím č. 9700000/1/652544/2012 zo dňa 27. 03. 2012 rozhodol o nevyhlúčení Ing. J. Š... z daňového konania vedeného voči daňovému subjektu S. s. r. o.

Daňový úrad P., Ing. J. Š. vymenovaný na zastupovanie riaditeľa odboru kontroly, následne oznámil daňovému subjektu listom č. 9700400/1/814528/2012 zo dňa 5. 4. 2012..., že námietka zaujatosti smerujúca proti zamestnancom správcu dane organizačne začleneným pod odbor kontroly DÚ P., ktorí nie sú zúčastnení na konaní voči daňovému subjektu... nie je... riadne kvalifikovaná... Súčasne bolo daňovému subjektu oznámené, že o námietke smerujúcej proti zamestnancom správcu dane, ktorí sú zúčastnení na konaní Voči daňovému subjektu, bude rozhodnuté v súlade so zákonom najbližšie nadriadenými zamestnancami:

Rozhodnutím zo dňa 11. 04. 2012 č. 9700400/1/848957 Ing. Š. nevyhovel námietke zaujatosti podanej daňovým subjektom dňa 11. 01. 2012 a nevyhlúčil zamestnanca Ing. M. L., vymenovaného na zastupovanie vedúceho kontroly 5 z daňového konania...

Rozhodnutím zo dňa 19. 04. 2012 č. 9712401/5/202001/2012 Ing. M. L. nevyhovel námietke zaujatosti podanej daňovým subjektom dňa 11. 01. 2012 a nevytlúčil Ing. P. Ž. z daňového konania...

Rozhodnutím zo dňa 19. 04. 2012 č. 9712401/5/201990/2012 Ing. M. L. nevyhovel námietke zaujatosti podanej daňovým subjektom dňa 11. 01. 2012 a nevytlúčil Ing. A. Š. z daňového konania v súvislosti s výkonom daňovej kontroly na zistenie oprávnenosti nároku na vrátenie nadmerného odpočtu za zdaňovacie obdobie október 2011.

Daňový subjekt okrem vyššie uvedených námietok zaujatosti a námietok proti postupu zamestnancov správcu dane pri výkone daňovej kontroly, podal... aj sťažnosť na nezákonne začatú daňovú kontrolu, a to listom zo dňa 13. 02. 2012, ktorú adresoval Finančnému riaditeľstvu SR, oddeleniu daňového konania P. Sťažnosť bola postúpená na vybavenie odboru vnútornej kontroly a inšpekcie, ktorý sťažnosť odložil podľa § 6 ods. 1 písm. a) zákona č. 9/2010 Z. z. o sťažnostiach, teda z dôvodu, že sťažnosť neobsahovala povinné náležitosti podľa § 5 ods. 2 zákona o sťažnostiach.

Dňa 24. 5. 2012 bola Finančnému riaditeľstvu SR, odboru vnútornej kontroly a inšpekcie doručená „Sťažnosť - nezákonne začatá daňová kontrola október 2011“ zo dňa 22. 05. 2012. Táto sťažnosť bola odložená podľa § 6 ods. 1 písm. b) zákona o sťažnostiach z dôvodu, že vo veci, ktorá je predmetom sťažnosti koná súd - a to Krajský súd v Prešove, na ktorý bola dňa 11. 06. 2012 doručená žaloba daňového subjektu... proti odporcovi Daňovému úradu P., ktorej predmetom bola ochrana pred nezákonným zásahom orgánu verejnej správy...»

Podľa tvrdenia sťažovateľa v odôvodnení namietaného rozhodnutia „boli vyvodené závery, ktoré sú zjavne neodôvodnené a arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné a zároveň majú za následok porušenie základného práva alebo slobody“. Tieto závery sa týkajú otázky prípustnosti návrhu na ochranu pred nezákonným zásahom orgánu verejnej správy podľa § 250 ods. 3 OSP, ako aj posúdenia, či zo strany sťažovateľa došlo k nezákonnému zásahu podľa § 250v OSP.

Sťažovateľ vidí porušenie práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivý proces v nesprávnej aplikácii zákona Slovenskej národnej rady č. 511/1992 Zb. o správe daní

a poplatkov a o zmenách v sústave územných finančných orgánov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o správe daní a poplatkov“) krajským súdom na posudzovaný prípad, pričom rozsiahlo polemizuje s jeho právnym hodnotením účinkov podania námietky zaujatosti proti riaditeľovi Daňového úradu S. na poverenie zamestnancov a na začatie daňovej kontroly. Sťažovateľ tiež uvádza, že z odôvodnenia namietaného rozhodnutia nie sú zrejmé dôvody, na základe ktorých krajský súd dospel k záveru o prípustnosti návrhu. Krajský súd síce uvádza, že predpokladom vyhovenia návrhu je, aby navrhovateľ vyčerpal všetky prostriedky, ktorých použitie umožňuje osobitný predpis, avšak tento svoj názor zjavne neaplikoval na skutkové okolnosti prípadu.

Vzhľadom na uvedené sa sťažovateľ domáha, aby ústavný súd takto rozhodol:

„1. Základné právo sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd Rozsudkom Krajského súdu v Prešove zo dňa 28. 02. 2013, sp. zn.: 3S/50/2012-116; 8012200447 porušené bolo.

2. Rozsudok Krajského súdu v Prešove zo dňa 28. 02. 2013, sp. zn.: 3S/50/2012-116; 8012200447 zrušuje a vec vracia na ďalšie konanie.“

Sťažovateľ zároveň navrhol, aby ústavný súd rozhodol podľa § 52 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) o dočasnom opatrení a odložil vykonateľnosť namietaného rozhodnutia až do právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej. Tiež žiadal, aby sa v prípade jeho sťažnosti ústavný súd neriadil poradím jej doručenia, ale aby v danej veci rozhodol prednostne.

Podaním z 2. septembra 2013 doručeným ústavnému súdu 3. septembra 2013 a označeným ako „*Žiadosť o rozhodnutie o pristúpenie do konania ako vedľajší účastník*“ sa navrhovateľka ako úspešná účastníčka konania pred krajským súdom, ktorého výsledkom je namietané rozhodnutie, domáhala prostredníctvom svojho právneho zástupcu pristúpenia do konania ako vedľajší účastník, keďže má právny záujem na výsledku konania. Podľa

slov navrhovateľky, „*Vychádzajúc z práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru... sme toho názoru, že súčasťou obsahu tohto práva je nielen právo každého domáhať sa svojho práva na súde, ale aj právo byť účastníkom konania, v ktorom sa rozhoduje o jeho právach a povinnostiach. Z toho vyplýva, že každý má právo byť účastníkom konania, v ktorom sa rozhoduje aj o jeho právach a povinnostiach, lebo inak v ňom nemôže chrániť svoje práva a právom chránené záujmy.*“.

II.

Ústavný súd podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí senátu bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

1. Ústavný súd nepochybuje o tom, že navrhovateľka má právny záujem na výsledku tohto konania pred ústavným súdom, avšak vzhľadom na ustanovenie § 21 ods. 2 zákona o ústavnom súde je nútený konštatovať, že jej vstup do konania ako vedľajšieho účastníka nie je možný.

Podľa § 21 ods. 2 zákona o ústavnom súde vedľajšími účastníkmi konania sú osoby, ktorým toto postavenie priznáva tento zákon, ak sa tohto postavenia nevzdajú. Majú v konaní rovnaké práva a povinnosti ako účastníci konania, konajú však iba sami za seba.

Hoci podľa § 31a zákona o ústavnom súde „ak tento zákon neustanovuje inak a povaha veci to nevyklučuje, použijú sa na konanie pred ústavným súdom primerane ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku alebo Trestného poriadku“, neznamená to, že by do rozhodovacej činnosti ústavného súdu bolo možné bez ďalšieho „prenášať“ jednotlivé inštitúty Občianskeho súdneho poriadku. Toto ustanovenie pripúšťa iba primerané použitie Občianskeho súdneho poriadku (alebo Trestného poriadku). Ustanovenie § 21 ods. 2 zákona o ústavnom súde je vo vzťahu k ustanoveniu § 31a zákona o ústavnom súde *lex specialis*, pričom v zmysle uvedeného podľa žiadneho ustanovenia zákona o ústavnom súde nemožno nikomu priznať postavenie vedľajšieho účastníka. Takéto postavenie priznáva zákon o ústavnom súde v ustanovení § 37 ods. 2 v rámci konania o súlade právnych predpisov iba vláde Slovenskej republiky (II. ÚS 379/09).

Vzhľadom na uvedené skutočnosti bolo potrebné uvedený návrh navrhovateľky odmietnuť.

2. Z pohľadu sťažovateľa, ktorý mal postavenie odporcu v správnom súdnictve, je predmetom sťažnosti tvrdenie, že správny súd nesprávnou aplikáciou ustanovení zákona o správe daní a poplatkov a nesprávnym právnym posúdením relevantných ustanovení Občianskeho súdneho poriadku o prípustnosti návrhu na začatie konania porušil jeho právo na súdnu ochranu a právo na spravodlivý proces.

Ústavný súd sa pri predbežnom prerokovaní sústredil na posúdenie, či sťažnosť bola podaná oprávnenou osobou, t. j. fyzickou osobou alebo právnickou osobou, ktorá je nositeľom základných práv alebo slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy podľa čl. 127 ods. 1 ústavy.

Zmyslom ústavnej sťažnosti je v zásade ochrana súkromnej sféry fyzických a právnických osôb pred verejnou mocou a s tým previazané presadzovanie ochrany

a rešpektu k ľudským slobodám u všetkých orgánov verejnej moci. Verejná moc je teda povinná rešpektovať a chrániť ľudské práva, pričom obsah tejto povinnosti je podmienený charakterom jednotlivých základných práv. Nositeľ základného práva je takto determinovaný oblasťou ochrany, ktorú má dané základné právo zaručovať. Existujú základné práva, ktoré prislúchajú každej ľudskej bytosti, práva, ktoré prislúchajú len štátnym občanom, alebo práva, ktorých nositeľom môže byť len cudzinec. Právnickým osobám prislúchajú len také práva, ktoré sú zlučiteľné s povahou právnickej osoby. Štát v zásade nie je nositeľom základných práv. Štát nemá slobodný priestor a slobodnú vôľu. Naopak, štátne orgány majú právomoci a kompetencie. Opačné vnímanie je absurdné a zároveň popierajúce samotnú podstatu právneho štátu.

Otázka spôsobilosti orgánov verejnej moci byť sťažovateľom v konaní pred ústavným súdom bola už v minulosti opakovane predmetom rozhodovania ústavného súdu. V zásade nie je vylúčené, aby aj orgány verejnej moci (štátne orgány) podali sťažnosť podľa čl. 127 ústavy (napr. vo vlastníckych sporoch, keď vystupujú v súkromnoprávných vzťahoch v rovnom postavení s ostatnými účastníkmi konania). Môžu tak však urobiť iba vtedy, ak je splnená podmienka, že v konkrétnom prípade mohli byť a aj v skutočnosti boli nositeľmi ústavou zaručených základných práv alebo slobôd. Orgán verejnej moci (štátny orgán) môže podať sťažnosť, len pokiaľ je postihnutý ako „každý“, a nie ako „nositeľ verejných úloh (verejného záujmu)“, resp. pri výkone právomocí štátu. Pokiaľ štát vystupuje v príslušnom právnom vzťahu ako subjekt verejného práva a súčasne ako nositeľ verejnej moci, z povahy veci vyplýva, že nie je a ani nemôže byť nositeľom (subjektom) základných práv a slobôd (II. ÚS 19/04, III. ÚS 115/06). Rovnako ústavný súd v minulosti uviedol, že v takom type verejného súdnictva, akým je správne súdnictvo podľa § 247 a nasl. OSP, je pojmovovo vylúčené, aby orgán verejnej správy mohol uplatňovať a realizovať základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy. Na podporu tohto záveru uviedol, že sťažovateľ nie je v žiadnom prípade oprávnený na začatie konania podľa § 247 a nasl. OSP, pretože jeho procesné postavenie sa odvodzuje výlučne z toho, že v tomto konaní sa preskúmava zákonnosť jeho rozhodnutí, ktoré boli vynesené v procesnom postupe, kde sťažovateľ mal nadradené, mocenské postavenie voči účastníkovi konania, ktorý sa proti tomu postaveniu mohol v konečnom dôsledku brániť aj žalobou v správnom súdnictve

(IV. ÚS 149/04). Uvedené obdobie platí aj v konaní o ochrane pred nezákonným zásahom orgánu verejnej správy podľa § 250v OSP.

Pri predbežnom prerokovaní sťažnosti sťažovateľa ústavný súd nezistil žiaden dôvod na odklon od právnych názorov ústavného súdu vyslovených v uvedených uzneseniach, ktorý by mohol viesť k predloženiu návrhu na zjednotenie odchylných právnych názorov senátov plénu ústavného súdu (§ 6 zákona o ústavnom súde). V konkrétnom súdnom konaní, ktorého výsledkom bol rozsudok krajského súdu, vystupoval sťažovateľ ako orgán štátnej správy s vymedzenou územnou pôsobnosťou, ktorého postup v daňovom konaní preskúmaval všeobecný správny súd z hľadiska jeho zákonnosti. Sťažovateľ bol síce účastníkom tohto súdneho konania, avšak bez možnosti iniciovať jeho začatie, keďže toto právo je zverené len fyzickej osobe alebo právnickej osobe, ktorá tvrdí, že bola ukrátená na svojich právach a právom chránených záujmoch nezákonným zásahom orgánu verejnej správy, ktorý nie je rozhodnutím, a tento zásah bol zameraný priamo proti nej alebo v jeho dôsledku bol proti nej priamo vykonaný, pričom sa môže domáhať pred súdom ochrany proti zásahu, ak taký zásah alebo jeho dôsledky trvajú alebo hrozí jeho opakovanie (§ 250v ods. 1 OSP). Krajský súd takto preskúmal, či postupom sťažovateľa pri výkone jeho právomoci orgánu štátnej správy (reprezentanta štátu) vo vymedzenom úseku štátnej správy došlo k nezákonnému zásahu do práv navrhovateľky.

Podľa názoru ústavného súdu konanie pred správnym súdom súvisí s postavením sťažovateľa ako nositeľa moci, aj keď pred súdom túto moc vrchnostensky nevykonáva, a preto aj procesné práva sú prepojené s jeho mocenským postavením, a ich porušenie nemôže byť teda namietané cez ústavnú sťažnosť. Súdna ochrana zvlášť v správnom súdnictve súvisí taktiež s ochranou slobodnej sféry súkromných osôb, a to špecificky pred výkonnou mocou. Sťažovateľ sa snaží zvrátiť pre neho nepriaznivé rozhodnutie, čím by mohol poškodiť súkromnú osobu – navrhovateľku v správnom súdnictve. Už správny súd je ochranou pred štátom, a tak nemôže byť ústavný súd ochranou správneho orgánu pred správnym súdom.

Za tohto stavu, vychádzajúc z charakteru správneho súdnictva ako verejného súdnictva, dospel ústavný súd (v zhode s už uvedenými skoršími názormi ústavného súdu) k záveru, že sťažovateľ ako účastník konania v postavení odporcu, ktorého postup preskúmaval krajský súd, z podstaty veci nemohol byť nositeľom (adresátom) základných práv a slobôd podľa ústavy. V dôsledku toho nebol ani oprávnenou osobou na podanie sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy. Z uvedených dôvodov ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti túto odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako podanú zjavne neoprávnenou osobou.

Napokon treba uviesť, že ústavná sťažnosť nie je bežným opravným prostriedkom, ktorý je k dispozícii všetkým účastníkom predchádzajúcich konaní na zvrátenie pre nich nepriaznivého priebehu alebo výsledku konania. Ako už bolo uvedené, účelom ústavnej sťažnosti je rozhodovanie o skutočnosti, či napadnuté orgány verejnej moci rešpektovali alebo chránili základné práva a slobody fyzických alebo právnických osôb. Len na základe sťažnosti osoby, ktorá je nositeľom základných práv, a po zistení, že orgán verejnej moci porušil základné práva, možno kasáciou zvrátiť priebeh alebo výsledok napadnutého konania.

Pre úplnosť ústavný súd uvádza, že vec posudzovaná v konaní vedenom pod sp. zn. II. ÚS 501/2010, v ktorom ústavný súd nálezom rozhodol o prijatej sťažnosti Daňového úradu K., a na ktorý sťažovateľ poukázal vo svojej sťažnosti, je diametrálne odlišná od veci posudzovanej v tomto konaní. V označenom konaní sťažnosť smerovala proti rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vydanému v dovolacom konaní na základe mimoriadneho dovolania generálneho prokurátora Slovenskej republiky v spore o vymoženie neoprávnene poskytnutej štátnej pomoci, ktorú jej poskytovateľ (Daňový úrad K.) vymáha žalobou podanou na všeobecnom súde od jej príjemcu na základe rozhodnutia Komisie Európskych spoločenských v Bruseli. V danom prípade teda namietané rozhodnutie nebolo rozhodnutím vydaným v správnom súdnictve, pričom nešlo o daňovoprávny vzťah, v ktorom by štát (orgán štátnej správy) vystupoval ako subjekt verejného práva a súčasne ako nositeľ verejnej moci.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto uznesenia.

Pretože sťažnosť bola odmietnutá, ústavný súd o ďalších návrhoch sťažovateľa nerozhodoval.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 4. septembra 2013